

FOKUS: MOLDOVA SIDE 8-19

MOLDOVAS VAKTHUND!

ALINA RADU

er en av Moldovas
sterkeste stemmer.
Gjennom mange år
har hun som journalist
og redaktør i avisen
Ziarul de Garda
satt fokus på
menneske- og
organhandel,
korrupsjon og kvinners
rettigheter i
Europas fattigste land,
Moldova.

Les hennes artikkel på side
8-9

MOLDOVAS VAKTHUND

ziarul de gardă

KVINNELEDET AVIS SOM BEKJEMPER KORRUPSJON BLANT MENN

Etter forslag fra Larvik-klubben sendte SI NORGE inn Alina Radu som kandidat til soroptimistenes fredspris!

Hun nådde dessverre ikke opp, men var en meget sterk kandidat!

Alina Radu er en prisbelønnet undersøkende journalist og leder av den uavhengige granskings-avisen Ziarul de Garda. Gjennom sin forskning og rapportering, har hun vært instrumental i å bringe frem i lyset menneskehandel og organhandel, som er et stort problem i Republikken Moldova. Hun har også bistått ofre for

menneskehandel, og legger stor vekt på rettighetene til kvinner og barn i sine rapporter. Hun har samlet dokumentasjon på menneskehandel for Europarådet.

Her er en artikkel hun har skrevet spesielt for Sorord, oversatt av Sissel Hobæk:

ZIARUL DE GARDA

(Navnet betyr gatens voktere) er en avis i Moldova som driver med oppsøkende og undersøkende journalistikk. Den ble startet i 2004 og skriver om de tøffeste og mest kompliserte saker i et samfunn, nemlig korrupsjon, hvitvasking av penger, misbruk av offent-

lige penger, mangel på åpenhet, bedrag, kriminalitet og urettferdighet.

KORRUPSJONEN I MOLDOVA drives av menn – politikere, alene eller i grupper, som kontrollerer offentlige budsjetter, rettsapparatet og all informasjon. Og hvis man ser på de undersøkende journalistgruppene i Moldova, oppdager man at kampen mot korrupsjon stort sett drives av kvinner. Og ZIARUL DE GARDA er ledet av kvinner.

SÅ HVORDAN KAN EN GRUPPE journalister hjelpe kvinner ved å publisere historier om menn og korrupsjon? Ziarul de Garda har fått mange offentlig ansatte til å forlate stillingene sine. Våre historier får folk til

å tro på kampen for sannhet, for sosial rettferdighet og menneskerettigheter. På denne måten gir vi kvinner en stemme, vi gir dem informasjon, vi inspirerer, vi viser at vi bryr oss og er engasjert.

VÅR AVIS VAR EN AV DE FØRSTE i Moldova som skrev fritt om utnytting av kvinner (sex-trafficking, salg av organer, salg av kvinnelige egg, sextrakassering på jobb og på universitetene, vold i hjemmet). Samtidig skrev vi om å styrke kvinner – i politikken, i forretningslivet, i hverdagslivet. Og vi var blant de første som nektet å bruke stereotyper beskrivelser av kvinner, vi nektet å trykke nakenbilder, nektet å skrive om utseendet til kvinner i offentlig jobber – slik mange andre medier gjør. Og vi oppmuntrer unge reportere til å respektere og fremheve alle menneskerettigheter, særlig kvinnes. Dette er mye, men det blir aldri nok.

NÅR MAN FÅR FOLKETS TILLIT, gir det journalisten den aller beste følelse. Men det blir også en bær på våre

skuldrer, nemlig ansvar. Vi får mange brev fra kvinner som forteller sin triste historie om mishandling og misbruk. Og vi skriver om dem, vi gir dem en stemme, vi legger press på lokale styresmakter for å få dem til å handle og beskytte disse kvinnene. Men det blir aldri nok. Det er så mange landsbyer med sine triste historier, og bak hver publisert historie er det mange andre. Utfordringen er ikke bare å skrive en god historie, utfordringen er å bringe informasjonen til så mange som mulig.

VI HAR EN TRYKT UTGAVE som går til alle regioner i Moldova, og vi holder abonnementsprisen så lav vi kan i Europas fattigste land – 12 euro pr år. Men i et land der mange overlever på 2 euro pr dag, er avisabonnement kun på en ønskeliste. Vi pleier å oppmuntre våre betalende abonnenter til å donere, og fra tid til annen mottar vi donasjoner slik at informasjonen kan nå flere.

I HØST MOTTOK VI I ZIARUL DE GARDA en storartet gave fra norske soroptimister, penger til flere abonnenter i

Moldova. Og vi gav 64 årsabonnementer til lærere i landsbyer rundt i landet. 90% av dem er kvinner. Hvordan plukket vi ut disse lærerne? De har startet et nytt emne/fag i skolen som heter Mediekunnskap. De fortjener å vite, å lese og fortelle sine elever, jenter og gutter, om menneskerettigheter, åpenhet, demokrati, og verdier de bør bygge sin framtid på.

MED SLIKE VENNER SOM DERE er Ziarul de Garda aldri alene, heller ikke våre lesere. Jeg elsker det norske ordet TAKK og betydningen av det. For i vårt språk har ordet den motsatte betydning: tac = jeg tier. Så – en avis som aldri tier stille sier et høyt TAKK!

NORSKE SOROPTIMISTER STØTTER ZIARUL DE GARDA

Av JanineSchaller-Bøyum
SI Bærum

Støtte fra norske soroptimister siden 2006 – i fem år et prosjekt i regi av Bærumsklubben

"ZIARUL DE GARDA" møter mange utfordringer - journalistene blir motarbeidet og truet, men kjemper også med finansielle problemer.

DET FINNES INGEN PRESSESTØTTE i Moldova som i Norge og medeier Alina Radu forteller at de har ingen annonseinntekter heller siden næringslivet og reklame blir politisk kontrollert. Dessuten er innbyggerne fattige slik at salgsprisen må holdes lavt. Men selv med forholdsvis lav pris har mange innbyggerne ikke råd til å kjøpe avisen.

DA NORSKE SOROPTIMISTER startet sitt arbeid i Moldova og fikk vite om avisens innsats for menneskerettigheter og informasjonsarbeid, begynte derfor de første enkeltmedlemmene å gi støtte til den fra ca. år 2006. Ved siden av medlemmer i Bærumsklubben, støttet i begynnelsen medlemmer fra klubbene i Tønsberg og Holmestrand og prosjektlederne for SI Norges Moldova prosjekt den kritiske avisen.

PÅDRIVER I BÆRUM
SOROPTIMISTKLUBB var Åse Tønnesson,

Åse Tønnesson var en engasjert kvinne og medlem i SI Bærum. Hun startet aktiviteten med abonnement på avisen i Moldova.

men da Åse sluttet å være aktiv i klubben ble støtten fra Bærumsklubbens side, avbrutt en stund.

I BEGYNNELSEN AV SOROPTIMISTÅRET 2011/2012 tok Bærumsklubben opp tråden igjen og ønsket at det skulle bli et klubbprosjekt. Våren 2012 presenterte avisens grunnlegger og sjefredaktør Alina Radu sitt arbeid på Litteraturhuset i Oslo (se Soroptima 5/2012) og Bærumsklubben foreslo for henne å selge "fadderabonnement", dvs. at norske soroptimister eller andre som ønsker det, betaler for at avisen kan spres gratis i Moldova. Alina var enig i at abonnementene stort sett skal

gis til institusjoner som biblioteker, skoler, hjem for unge mødre med mer. Men avisen får også mulighet til å disponere noe fritt. Ofte ønsker folk gratis eksemplarer når de har fortalt sine historier siden de ikke har råd til å kjøpe avisen, men de finansielle mulighetene for avisen er også begrenset.

KJØPERE SOM BLIR FADDERE for abonnenter kan få et "fadderbrev" dersom de ønsker det, til 100 kroner (for ca. 1 år) eller 50 kroner (for ca. et halvt år). Prisnivået er noe skiftene, særlig i de siste årene pga. både valutakurs og kjøpekraft i Moldova, men avisen fordeler hvert år så mange aviser som mulig.

SIDEN OKTOBER 2012 har vi hvert soroptimistår gitt 3000 kroner til avisen, dvs. sørget for ca. 30 årsabonnement i Moldova. Denne høsten kunne det gis 5000 kroner, takket være noen trofaste støttespillere, derunder Larvik soroptimistklubb som ga 1000 kroner og enkeltmedlemmer i Bærumsklubben. Bærumsklubben har også gitt "fadderbrev" som symbolsk gave til foredragsholdere og noen medlemmer gir disse som vertinne- eller julegave til dem som "har alt".

Ønsker du å støtte avisen, ta gjerne kontakt med prosjektleder Janine Schaller-Bøyum
(jsboeyum[at]t-online.de).

FAKTA

ZIARUL DE GARDA

- Ziarul de Garda (som betyr "Gatenes vokter") er en moldovisk avis som ble grunnlagt av Alina Radu og andre kvinnelige journalister i 2004
- Avisen publiseres daglig på nett og en gang hver uke som papirutgave (opplag på ca. 5000 til 6000 kopier med 24 sider) – både på rumensk og russisk; det sendes også nyheter på radio og TV
- Avisen driver hovedsaklig med undersøkende journalistikk og har de siste årene avdekket flere tilfeller av bl. a. korrupsjon, menneskehandel og hvitvasking av penger
- Motivasjonen for å starte en uavhengig avis var å styrke menneskerettighetene i Moldova

ZDG utgaver på rumensk og russisk.

**Støtt arbeidet som ZIARUL DE GARDA gjør som
informasjonsorgan i Moldova!
Kontakt SI Bærum og kjøp abonnement!**